

Βασιλείου τοῦ Β'. παρατηρεῖ ἐν ὑποσημειώσει τὰ ἐξῆς.

«Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο (τὴν ἐπισκευὴν) ἐδαπανήθησαν μεγάλοι ποσότητες καὶ καιρὸς οὐκ ὀλίγος, διότι ἐστήθησαν ἐξ ἀνάγκης ἰκριώματα κολοσσαῖα, καὶ ἡ εἰς τηλικούτον ὕψος ἀνάβασις δὲν ἦτο ἀκίνδυνος ἐπαναλαμβανομένη πολλάκις μάλιστα τῆς ἡμέρας. Ὅθεν καὶ δύο δυστυχεῖς ἐργάται καταπεσόντες ἐν τῷ διαστήματι τῆς ὄλης ἐπισκευῆς ἐφονεύθησαν ἐν ἀκαρεῖ. Δὲν θέλουσι δὲ, ἐλπίζομεν, δυσαρεστηθῆ οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν, ἐὰν προσθέσωμεν ἐνταῦθα καὶ τὸ ποιηθὲν εἰς τὸν ἕτερον ἐξ αὐτῶν, χριστιανὸν τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος, ἐπίγραμμα, ἀπήχημα καρδίας καὶ μούσης χριστιανοελληνικῆς, ὑπόθεσιν ἔχον τὸ ψαλὲν ὑπὸ ὀρθοδόξου ἱερέως εἰς τὸν νεκρὸν τοῦτον ἐντὸς τοῦ ναοῦ Τρισάγιον, ἐμφαίνον ἀποχρώντες τὴν πρὸσδον τῆς ἀνεξιθρησκείας εἰς τὰς ἡμέρας μας.

Εἰ τὸ θανεῖν καλῶς ζηλωτὸν ἐν ἀνθρώποισιν, οὐ τις τοῦδε νεκροῦ βέλτιον εὖρε πότμον.
Τέκτων μὲν γὰρ ἔην, εἰργάζετο δὲ ἐνδοθε νηοῦ, κείνου τοῦ μεγάλου τῆς Ἁγίας Σοφίας.
Καὶ ὁ ἀπολιθῆσας πέσεν ὕπτιος ὕψθεν ἄχνω, ψυχὴ δ' ἐκ ρεθέων οὐρανὸν εἰσανέβη.
Ἄμφι δὲ μὲν λιθάνου εὐώδιος ὄρω αὐτμῆ, καὶ λαμπὰς ἤφθη ἐνδοθε τοῖου ἔδους.
Ἐν δ' ἱερεὺς ἐκέλετο θεὸν μέγαν, ἄγχι παραστάς, Ἑλλαδικῆ φωνῆ, δόγμασι δ' ὀρθοτόμοις.
Θαῦμα τὸδ' ἐμφανές, ὅψε θεὸς πόρε νῦν μετὰ μακροῦς τέσσαρας αἰῶνας ἀλλοθρόου λατρείας.
Τοῖον ἐμήσατο τύμβον αἰοιδίμον εὐ μάλα τέκτων, ἐν τῷ Ναῷ Σοφίας πνεῦμα θεῶ παραθεῖς.

* *

Οὔτε τὸ ὄνομα τοῦ μακαρίου τούτου ἐργάτου διεσώθη μέχρις ἡμῶν, ἀλλ' οὔτε τὸ τοῦ ἱερέως, ὅστις διασχίσας πόσων αἰῶνων σκοτίαν ἤναψε κηρίον ὑπὸ τὸν σιωπηλὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας θόλον καὶ ἔψαλε Τρισάγιον, ὑμολογήσας δι' ὀρθοδόξου εὐχῆς τὸν θεόν, ὡς εἰκονικώτατα περιγράφεται τοῦτο ἐν τῷ ἄνω ὠραίῳ ποιηματικῷ ὑπὸ ἀνώνυμου ὠσαύτως ποιητοῦ.

*Ω! Φρίκη θανάτου μάς προξενεῖ τὸ ἀνώνυμον ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, οὕτως ἐπανακληθέν. Ἀνώνυμος ὁ νεκρὸς, ἀνώνυμος ὁ ἱερεὺς, ἀνώνυμος ὁ ποιητὴς ὁ ἀπαθανάτισας τὸ νεκρώσιμον τοῦτο τρισάγιον.

Οὕτως ἦτο πεπρωμένον! Ἐν τῷ ἀνώνυμῳ ἐκδηλοῦται τὸ πένθος ὅπερ ἐφαπλοῦται ἐν τῷ σπαρκατικῷ τούτῳ διὰ τοὺς ἀγιοσοφίτας ἐπεισοδίῳ. Αἰχμάλωτος ὁ ναὸς, ἐν ᾧ ἐτελέσθη. Τύραννοι ἐξω μὲ ἀγρυπνον ὄμμα. Νεκρώσιμος ἡ ψαλεῖσα εὐχή. Ἀντὶ τῶν τριῶν χιλιάδων φώτων, ἅτινα ἀνήπτοντο ἐν τῇ δόξῃ τοῦ ναοῦ, σήμερον ἐν μόνον πτωχὸν κηρίον ἀμυδρὸν ἐπέχυνε φῶς, ὡς νεκρικὴ κανδήλα, ἀναφθεῖσα ἐκεῖ μετὰ πόσους αἰῶνας πρὸ τοῦ ἀποθαμένου ἐθνικοῦμεγαλείου. Τὸ δὲ θυμίαμα, ὅπερ ἀφθονον ἄλλοτε ἐπλημμύρει τὸν μέγαν θόλον, περιβάλλον διὰ νεφῶν τὸν ἐν μέσῳ Παντοκράτορα, ἤδη πτωχικὸν ἀνυψοῦται, ἵνα μὴ κρυβῶσιν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ὑπὸ τὰ πυκνὰ νέφη του ἡ περὶ τὸν θόλον οἱ ἀραβικοὶ στίχοι τοῦ Κορανίου καὶ μὴ θολοθῶσιν αἱ εἰκόνες τοῦ Προφήτου καὶ τῶν τρισάρων Χαλιφῶν!

* *

Καὶ ὅταν, ἀνώνυμε ἱερεῦ, ἐφώνεις τὴν εὐχήναμετὰ πνευμάτων δικαίων τετελειωμένον» τίς οἶδεν ἂν δὲν ἐμνημόνευσας μυστικῶς μετὰ τοῦ φρονεθέντος ἐργάτου καὶ τὸ νεκρὸν ἑλληνικὸν Γένος, ὑπὸ τὰ ἄδυτα ἐκεῖνα τῆς Ἁγίας Σοφίας ταφέν! Καὶ ἂν, γενόμενος ἐν ἐκστάσει, δὲν εἶδες περὶ σὲ τὸν χορὸν τῶν βασιλέων καὶ Πατριαρχῶν, καὶ εἶδες λάμποντα τὸν ναὸν ὅλον, μὲ τοὺς ὀκτακοσίους ἱερεῖς του, καὶ ἐν ὧτά σου κατεκλήλουν αἱ ἀρμονίαι τῶν ἑκατὸν ψαλτῶν, τίς οἶδεν, ἂν οἱ ὀφθαλμοὶ σου δὲν εἶδον ἀκόμα μίαν φορὰν τὰς ὠραίας βυζαντίας τοιχογραφίας, θαυμαστά ψηφοθετήματα στίλβοντα ἐκ τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν πολυχρῶμων ὑαλωτῶν πετραδίων!

Τίς οἶδεν, ἄγνωστε ἱερεῦ, ἂν, ὅτε ἤυχες ὑπὲρ ἀναπάσεως τῆς ψυχῆς τοῦ θανατωθέντος ἐργάτου, δὲν ἠυχήθης μυστικᾶ καὶ ὑπὲρ ἀναστάσεως τοῦ θυσιασθέντος ἑλληνικοῦ Γένους, καὶ ἂν τὸ τρισάγιον ἐκεῖνο δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ καὶ ἐν ἀπόκρυφον μνημόσυνον τῆς πεσοῦσης Πατρίδος, τελεσθὲν μυστηριωδῶς καὶ ἀοράτως ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ!

Ο ΒΕΛΒΕΛΕΣ

(Λεήγημα πρωτότυπον)

Δ'.

Τοιαῦτα διελογίζετο ὁ νετλῆ Γιορδάν, ἀγνοῶν ἐντελῶς τὴν γνώμην τῆς Οὐσκούης· πόσον ὁμοῦ θ' ἀπηλπίζετο, ἐὰν ἤκουε τὰς παρατηρήσεις τῆς μητρὸς αὐτῆς, λεγούσης ἰδιαιτέρως πρὸς τὴν συμπεθέραν τῆς :

«— Φαίνεται πῶς τὸν θέλει καὶ τὸ κορίτσι τὸν Κεθόρκ· γιὰτὶ ἀπ' οὗτο τάρραβωνιάσαμε, σοῦ γίνηκε μιά νοικοκυρά μοναδική, δὲ μ' ἀφίνει νὰ πιάσω τίποτε ἐγὼ, ὅλα τὰ προφθάνει μόνη τῆς, γρήγορα καὶ καθαρά, καὶ γὰρ νὰ μὴ λερῶση τὸ σπῆτι, τὰ κουβαλεῖ ὅλα στὸ δῶμα καὶ τὰ τελειώνει σ'τὴν στιγμῆ. Ποῦ λέμε, μ' αὐτὸ θέλει νὰ δείξῃ, πῶς εἶνε πλέον ἀξία νὰ γυρίσῃ σπῆτι καὶ μόνη τῆς, καθὼς καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν πλὴθ διαστρεμμένη πεθερά. Μόνον στὸ ζύμμακα δὲν ἐπιτυγχάνει τόσο, δὲν τ' ἀγαπᾷ διόλου, βιάζεται νὰ τελειώσῃ, πολὺ βιάζεται. Ὅταν κοσκινίξῃ, γὰρ νὰ κάμῃ γρήγορα, ἀφίνει τὸ μισθὸν τὰλεύρι μὲς σ'τὸ πίτυρο. Ἀλλὰ θὰ μάθῃ με τὸν καιρὸ ξέρεις, εἶνε πολὺ μικρὸ· δὲν ἐκλείσει ἀκόμα τὰ δεκάξῃ.

Ἡ συμπετέρα, πλήρης χαρᾶς, ἀνεκοίνωσε πάντα πρὸς τὸν υἱὸν τῆς· καὶ ὁ Κεθόρκ ἀχπάρ, — ὦ! πόσον οἱ ἐρωῦτες εὐαρεστοῦνται νὰ λαλῶσι περὶ τοῦ ἀγαπωμένου προσώπου! — καθ' ὃ νέος, καὶ ἐπομένως οὐχὶ τόσο αἰδήμων ὅσον μία κόρη, δὲν ἐδίστασε νὰ ἐμπιστευθῆ, ὅτι περὶ τῆς μνηστῆς του ἔμαθεν, εἰς τὸν φίλον του Γιορδάν, εἰς ὃν μεγίστην ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν, ἰδίως ἡ τῆς ἀρτοποιίας ὑπόθεσις. Διατί; ἄγνωστον. Τὴν ἐπαύριον, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν, ὁ νετλῆ Γιορδάν, ἔδραμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γειτόνος του, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐδήλωσεν, ὅτι ὤφειλε νὰ παραιτηθῆ τοῦ μετὰ τοῦ Κεθόρκ γάμου τῆς θυγατρὸς του, ἐὰν ἤθελε νὰ ἐξακαλουθῆ ζῶν· διότι, ἐπεθύμει νὰ νυμφουθῆ αὐτὴν ὁ Γιορδὶκ τσορματζῆς, ὅστις θὰ ἤτο, ἔλεγε, πρόθυμος νὰ μεταβάλλῃ θρησκεύμα, ἐὰν ἡ ἀρμενικὴ θρησκεία ἦτο ἀνωτέρα τῆς ἰδικῆς του. Ἐπειδὴ ὁμοῦ δὲν εἶνε, καθὼς καὶ οἱ ἴδιοι ἀρμένιοι ὁμολογοῦν, τιμῶντες τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν ὡς πρεσβυτέραν ἀδελφὴν τῆς ἰδικῆς των, ἤτο ὀρθὸν ἡ Οὐσκούη νὰλλάξῃ θρησκεύμα. Καὶ ἐπὶ τῇ ἀρνήσει τοῦ καταπεπληγμένου Τορὸς, ἠπειλήσεν ὅτι θὰ τὴν ἤρπαζε διὰ τῆς βίας.

Εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ ἀπροσδοκῆτου συμβάντος, σύμπαν τὸ ἀρμενικὸν ἔθνος κατεταράχθη· ὁ γάμος τῆς Οὐσκούης ἀνε-

βλήθη ἐπ' ἀόριστον, καὶ εἰδοποιήθη ἡ ἑλληνικὴ κοινότης ὅπως φροντίσῃ νὰ περιορίσῃ τὸν ταραξίαν της.

Ἄλλὰ ταύτης ἀπενόησεν τὰς χεῖρας, καὶ μὴ ἀναδεχομένης τὴν εὐθύνην τῶν πράξεών του, — διότι ὁ ἄνθρωπος ἦτο ἐπικίνδυνος — ὁ Τορὸς ἄχπαρ καὶ ἡ θυγάτηρ του περιωρίσθησαν, μὴ τολμῶντες οὐτε βῆμα νὰ ποιήσωσιν ἐκτὸς τῆς οἰκίας των, δεσμευόμενοι ὑπὸ φόβου πρὸς τὸν ἄγρυπνον γείτονά των, νυκθημερὸν φρουρούντα αὐτοὺς ἀπὸ τῆς οἰκίας του.

Ἀφ' ἑτέρου ὅμως, ὁ μνηστὴρ Κεβόρχ, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τὴν δόξαν αὐτῆν καὶ τὸν θρίαμβον τοῦ ἀντραστοῦ του, κρατοῦντος ἐν διηγεσεί τρώῳ δολοκλήρον τὸ φύσει δειλὸν ἀρμενικὸν ἔθνος του. Ὡς φιλότιμος λοιπὸν νέος, ἀπεφάσισε διὰ τῆς βίας νὰ τὸ θρασύνῃ, διαδοχῶν, ὅτι τῶρα ἀμέσως ἐὰν δὲν τῷ δώσωσιν εἰς γάμον τὴν μνηστῆν του, θά τ' οὐρκεύσῃ καὶ βλέπων τὴν ἀπειλὴν μόνην ἀνίκανον νὰ διαλύσῃ τὸν τῶμον, ἐκινήθη νὰ θέσῃ αὐτὴν εἰς ἐνέργειαν, καὶ κατέφυγεν εἰς τοὺς τούρκους.

Ὡς εἶνε ἐπόμενον εἰς τοιαύτας περιστάσεις, οἱ ἀρμένιοι ἔσπευσαν νὰ τὸν ἀνακαλέσωσι, καὶ οὕτως ἡ ὑπόθεσις ἐφθασε πρὸ τοῦ δικαστηρίου, ὅπου ἐζητήθη ἡ πηγὴ τοῦ κακοῦ, καὶ ἐξετέθησαν λεπτομερῶς τὰ πάντα.

Ὁ Τορὸς ἄχπαρ, καὶ ὁ Γιορδὶκ τσορμπατζῆς ἠροσεκλήθησαν τότε εἰς τὴν ἀνάκρισιν, ὅπου ὁ μὲν Κεβόρχ ἐπέμενεν ἀπαιτῶν τὴν μνηστῆν του, ὁ δὲ Γιορδὶκ ὑπεστήριζεν ὅτι ἐκείνη προετίμα αὐτόν.

Οἱ τούρκοι, εὐχαριστούμενοι ἐκ τῆς μεταξύ τῶν ἀπίστων ἔριδος, καὶ ἔχοντες διάθεσιν νὰ διασκεδάσωσιν, ἔκριναν ἀναγκαίαν τὴν παρουσίαν τῆς κόρης, ὅπως δῆθεν ἡ ἴδια ἀποφασίσῃ. Καὶ πρὸς τοῦτο, ἀπῆλθε μετὰ δύο κλητῆρων ὁ Τορὸς ἄχπαρ, γέων χειμάρρους δακρυῶν, καθὼς καὶ ἡ γράφα σύζυγός του Πράπ ἀμπλά. Πῶς θὰ παρουσιάζετο ἡ σεμνὴ, ἡ ἀθάνα Οὐσκουή των, ἐνώπιον τῶνων τούρκων, ἐν πλήρει δικαστηρίῳ! πλὴν ἡ διαταγὴ ἐδόθη, καὶ ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῇ ἄνευ ἀναβολῆς.

Μετ' ὀλίγων ἡ Οὐσκουή ντουτοῦ, καλυφθεῖσα ἐπιμελῶς διὰ γλασμακίου, ὠδηγήθη εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἤρωτήθη τίνα ἐκ τῶν δύο προετίμα ὡς σύζυγον.

« — Ἄν δὲν μὲ θέλῃ κάμετέ με τούρκον, ἡπέιλθησεν αὐτὸς ὁ Κεβόρχ, ὑποδηλώνων αὐτῆ, ὅτι ἔπρεπε νὰ προτιμηθῇ αὐτόν. Ἐὰν ὅμως μὲ θέλῃ; . . . »

« — Τοτε θὰ σὲ τιμωρήσωμεν Βελβελέ, συνεπλήρωσεν ὁ Μπσιβάδαξ τῆς πόλεως Δεβρὺς-βέης. « — Ναι, ἂν δὲν μὲ θέλῃ, κόψετε μου τὸ κεφάλι, δὲν ζητῶ καλλίτερον», προσέθηκεν ἐπιδειξιώτερον ὁ Βελβελέξ.

Μάτην ὅμως ἀνέμωρον ἀπάντησιν. Ἡ Οὐσκουή ἦτο κόρη σεμνὴ, καὶ τὸ εἶπόμενον ἦδη, πρόεκρινε τὸν θάνατον μᾶλλον, παρὰ ν' ἀποκριθῇ εἰς τοιαύτην ἀναιδῆ ἐρώτησιν. Ἐτήρησε παρθερικὴν σιγὴν, ὅτι καὶ ἂν μετήθλον ἅμα δ' ὡς τὴν ἐστενοχώρησαν ὑπὲρ τὸ δέν, ἐξερράγη εἰς αἰδήμονας λυγμούς.

Ὁ Δεβρὺς-βέης ἦτο γνήσιος τούρκος, καὶ εἶχεν εἰς ὑπᾶτον βαθμὸν τὴν μακίαν τῶν συλλογῶν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Οὐσκουῆς, μόνι ὄρατοὶ διὰ τοῦ γλασμακίου, τῷ ἔδωκαν ἀρκετὴν ἰδέαν περὶ τοῦ συνόλου τῆς καλλονῆς της, ἣν ἐπεθεβαίου καὶ ἡ μακία τῶν δύο νέων.

« — Φέρετέ την εἰς τὸ χαρέμι μου, νὰ τελειῶν ὁ καυγᾶς, συνεβίβασεν εἰπὼν καὶ τὴν πέρνω ἐγὼ καδίνα μου. »

Παραχρῆμα ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη, πρὸς τοὺς θρήνους τοῦ γέροντος πατρός, ἐκβληθέντες κακὴν κακῶς ἐκ τῆς αἰθούσης, ἐνθα παρήμενον ὁ Δεβρὺς βέης καὶ κατηχηχριστημένος διεσκέδαζε, μελετών τὰς φυσιογνωμίας τῶν δύο ἀντραστοῦν.

Ὁ Βελβελέξ ἔμεινεν ἰκανὴν ὥραν ὡς ἀπολιθωμένος εἰς τὴν ἀπροσδόκητον αὐτῆν λύσιν· μέλις δὲ ὅτε ὁ Κεβόρχ ἐξήρχετο ἰκανοποιημένους πλέον καὶ μὴ βλέπων τὴν ἀνάγκην νὰ τουρκεύτῃ, ἀφυπνίσθη καὶ ἔδραμε κατόπισιν του.

Μετὰ μικρὸν, ἦκο' ὄντο ἐν τῇ ὁδῷ αἱ ἐναγώνιοι καὶ σπαρρακτικαὶ κραυγαὶ τοῦ Κεβόρχ, ξυλοκοπούμενου ὑπὸ τοῦ ἀντραστοῦ του.

Ε΄.

Τὸ ἑσπέρας αἱ δύο γειτονικαὶ οἰκίαι, Τορὸς καὶ Γιορδὸν, ἐνέκλειον τὸν ἔσχατον ἀπελπισμόν. Ἰδίᾳ ἐν τῇ τοῦ Βελβελέ, ἡ σκηνὴ ἦν δραματικωτέρα.

Πυρέσσαν καὶ ἄλλοφρονῶν, ὁ ντελῆ Γιορδὸν κατέκειτο ἐπὶ

τῆς στρωμνῆς τοῦ ἀσπαίρων, ἐνῶ ἡ μήτηρ του, ἀπεγνωσμένη, ἐκόπτετο παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ τέκνου της, φοβουμένη μὴ παρεφρόνησεν. Καὶ περὶ αὐτῶν ὁμᾶς κατεσκληκυῖων γράων συνεσκέπετο, προπαθοῦσα νὰ παρηγορήσῃ τὴν μητέρα καὶ τὸν υἱόν. Μία τούτων, ἡ πολυμήχανος καὶ πιπερικμένη Βιθλεέμ-νενέ, ἔλεγε, τρίβουσα δι' ὄξους τὸν πάσχοντα :

« — Σὺ ν' ἀπελπίζεσαι Γιορδὶκ; σὺ ποῦ κατορθῶνεις τόσα πράγματα; Εἰμπορεῖς νὰ τὴν κλέψῃς ἀπὸ τὸν βῆν' νὰ σὲ βοηθήσω μάλιστα καὶ γὰρ, ποῦ μαγειρεύω στὸ χαρέμι' ἔχομεν ἄρκετον καιρὸν. Δὲ θὰ τὴν πάρῃ ἀμέσως γυναϊκᾶ τοῦ ἁγᾶς. Πρῶτα θὰ τὴν τουρκεύω» σαράντα μέραις θὰ τὴν τρίβουν μὲ τὸ κεραμίδι καὶ θὰ τὴν λούζουν, γιὰ νάβγῃ τὸ βάπτισμα. . . εἰμποροῦμε νὰ τὴν κλέψουμε σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, νὰ ἰδῆς πῶς». Καὶ ἡ χριστιανὴ μάγειρος τοῦ χαρεμίου τοῦ Μπσιβάδα παρέτασεν ἀδιακρίτως κατορθωτὰ τε καὶ ἀκατόρθωτα ἐπιχειρήματα ὅπως τὸν παρηγορήσῃ.

Ἄλλ' ἔσον καὶ ἂν ἐφαίνοντο ταῦτα φροῦδα, ἦσαν ἄρκετὰ ὅπως πληρώσωσιν ἐλπίδων τὸν Βελβελέ. Ἐν ἀκαρεῖ σχέδιον πολυμῆρον διεγράφη εἰς τὴν ζωηρὰν φαντασίαν του, καὶ ἐπαγγέρον αὐτὸν εἰς τὰς αἰσθηθείας του.

Ἦτο εὐκόλον δι' αὐτὸν νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν ἀνδρῶνιτῆν τοῦ κονακίου τοῦ Δεβρὺς-βέης, διότι εἶχε πολλοὺς φίλους ἐκ τῶν φυλάκων καὶ ὑπηρετῶν· ἀλλὰ τὸ σχέδιον τοῦ νὰ κλέψῃ ἐκείθεν τὴν Οὐσκουήν, ἦτο ἀκατόρθωτον. Οὐδέποτε τὸ οἶκημα ἔμεινεν ἔρημον ἀνθρώπων, ὥστε νὰ δυνηθῇ τις νὰ δραπετεύσῃ ἐξ αὐτοῦ ἀπαρτήρητος.

Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δὲ ὅτι ὅλα αἰσῶς θὰ ἐπετύγχανον, τί ὄφελος ἠδύνατο νὰ προκύψῃ; Ἦθελεν ἀμέσως καταστῆ γνωστὸν, ὅτι ὁ Βελβελέξ ἦτο ὁ δράστης, οὐδένος ἄλλου τολμῶντος παρομοίαν πράξιν. Ὅλα ταῦτα ἐγίνωσκε καλῶς ὁ νεανίας, ἀλλ' εἶχε τὴν ιδέαν του. Ἐπρεπε ἡ δραπέτευσις νὰ λάβῃ χώραν ἐν καιρῷ μεγάλης τινὸς ταραχῆς· καὶ ἀναστατώσεως τοῦ κονακίου· καὶ τὴν ταραχὴν ταύτην ὄφειλε νὰ παρασκευάσῃ. Ἐσκέπετο νὰ θέσῃ εἰς αὐτὸ πῦρ καὶ ἐπιφληθῆ τῆς ἐγερωθσομένης παραζάλης, πλὴν ἡ ἐπιχειρησις ἠδύνατο ν' ἀποβῇ ἐπικίνδυνος, καὶ οὐδ' ὑπέσχετο βεβαίαν τὴν ἐπιτυχίαν.

Παρεκάλεσεν ὅθεν τὴν γράϊαν μάγειρον νὰ καθησυχάσῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν Οὐσκουήν, ἀναγγέλλουσα αὐτῇ ὅτι θὰ τὴν ἔσωζεν ἀφεικτικῶς ἐντὸς ὀλίγου, αὐτὸς δὲ, ἰκεύσας ἀπῆλθε πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Κέλ-Χαλίλ, ὅστις, λυτρωθεὶς χάρις εἰς αὐτὸν ἐκ τοῦ θανάτου, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταστροφῆς τῶν γενιτάρων, εἶχε καταφύγει εἰς τὰ ὄρη, γενόμενος προμπερὸς λήσταρχος λυμαινόμενος τὰ περιγύρα, καὶ ἕνα μόνον πᾶνον τρέφων λυσσώδη, νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Δεβρὺς-βέην, ὁ ὁποῖος, ὅπως τὸν συλλάβῃ δραπετεύοντα, τὸν εἶχε τυφλώσει, καὶ εἰσέτι τὸν κατεδίωκεν. Ἡ ἔλθρα δὲ αὐτῆ ὑπῆρχε γνωστὴ τῷ Βελβελέ.

Συναντήσας λοιπὸν αὐτὸν, δῆθεν ἐκ τύχης, μετὰ πολλῶν ἄλλων, τῷ ἀνεκοίνωσε καὶ τὸν νέον γάμον τοῦ ἔχθρου του, ὡς μέλλοντα νὰ τελεσθῇ τὸ ἑσπέρας τῆς ἐπαύριον, προσθεῖς, ὅτι ὁ Δεβρὺς-βέης εἶχε πέμψῃ στρατὸν παντοῦ ὅπως συλλάβῃ τὸν Κέλ-Χαλίλ, καὶ σουδίσῃ αὐτὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εορτῆς, χάριν διασκεδάσεως.

« — Ἐὰν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σου, Χαλίλ-ἀγᾶ, συνεβίβασεν λέγων ὁ πανούργος Βελβελέξ, τῶρα ὅπου ὅλος ὁ στρατὸς τρέχει εἰς καταδίωξιν σου, καὶ ὅσοι μένουσιν εἶνε μεθυσμένοι ἀπὸ τὰ συμπόσια, θὰ ἐπήγαινα μὲ τὰ παλλικάρια μου αἴθριον τὸ βράδυ, νὰ ἀρπάσω τὴν νύμφην, καὶ νὰ τελείσω ἐγὼ τοὺς γάμους μου ἀντὶ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον θὰ ἐσοῦβλιζα εἰς τὴν θέσιν μου. »

Ὁ Κέλ-Χαλίλ, ἔξαφθείς, ἐνοεῖται, ἐκ τῶν ἐρεθιστικῶν εἰδητήσεων, καὶ ἔχων ἀρκοῦντως πολυάριθμον σωματοφυλακὴν ὥστε νὰ βασισθῇ ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐπιχειρήσῃ τὸ τόλμημα, ἀπεδέχθη ἐνθουσιῶν τὴν συμβουλὴν τοῦ Βελβελέ, ὁμολογῶν καθ' ἑαυτὸν, ὅτι ἦτο ἀνεκτίμητος φίλος· βαθμηδὸν δὲ, παρορυσόμενος ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ὠρσίστη λυσσῶν, ὅτι τὴν ἐπαύριον περὶ τὸ μεσονύκτιον ἠθέλεν ἀφεικτικῶς ἐπιπέσει κατὰ τοῦ εὐθυμούντος ἔχθρου του. Πλήρης ἐλπίδων, ὁ Ντελῆ Γιορδὸν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν, ἐνθα εὐρῶν τὴν Βιθλεέμ-νενέ, συνεφώνησε μετ' αὐτῆς ν' ἀνακοινώσῃ τὰ σχέδιά του

πρὸς τὴν Οὐσκούην. Αὐτὴ ὄφειλε, κατὰ τὴν ὀρισμένην ὥραν νὰ κρυβῆ, καὶ ὅτε ὁ ἀνδρῶν θὰ ἤρημοῦτο, πάντων προστρέχόντων εἰς τὸν προσβαλλόμενον γυναικωνίτην, διευκολυνομένη ὑπὸ τῆς γράϊας, νὰ μεταβῆ εἰς τὸν ἀνδρῶνα, καὶ δραπετεύσῃ μετὰ τοῦ ἐκεῖ κεκρυμμένου Βελβελέ.

ΣΤ'.

Τὸ χαρέμιον τοῦ Δεβρὺς-βέη, φυλαττόμενον ὑπὲρ δύο εὐνοῦχων, συνέκειτο ἐκ τριῶν νομίμων γυναικῶν (τῆς τετάρτης ἀποθανεῦσης καὶ ἀντικατασταθεσμένης διὰ τῆς Οὐσκούης) ὀκτὼ ὀδαλῆκ, καὶ ἀναριθμητῶν αἰθιοπίδων δούλων ἐνὶ λόγῳ, ἦν τέλειον κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἀσωτείαν.

Ἄμα ὡς εἰσῆλθον ἐν αὐτῷ ἡ νέα ἄρμενία, κλαιούσα ἐσύρθη ἐνώπιον τῆς πρώτης καθύνας, περὶ τῆς ὁποίας ἐγονοπέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αἱ λοιπαὶ· αὐτὴ δὲ, ἀπεκάλυψεν ἰδιοχειρῶς τὴν μορφήν τῆς νεηλίδος· ἐπὶ τῇ θεᾷ δ' αὐτῆς ἀπασαί ἐν χορῷ ἀνεφώνησαν, μετὰ παιδικῆς χαρμονῆς:

«— Ναι, ἐπέτυχε καλὰ τὴν φορὰν αὐτὴν ὁ βέης· μὴ κλαίεις κόρη μου, ἐξέφερον ἀδιαφόρως ἡ πρώτη καθύνα, εἰθισμένη ν' ἀποκτᾷ καθ' ἑκάστην νέας συντρόφους. Μεθ' ὃ ἤρξαντο ἐξετάζουσαι αὐτὴν πανταχόθεν, καὶ παρηγοροῦσαι διὰ προσφορῶν διαφόρων γλυκυμαμάτων, καὶ ἄδμαντίνων κοσμημάτων.

Ἀφοῦ ἐπὶ τινα ὥραν τὴν ἀφήκαν νὰ συνέλθῃ ἐκ τοῦ φόβου καὶ τῶν θρήνων, ὠδήγησαν αὐτὴν εἰς λουτρώνα, ἔνθα, ὡς εἶπεν ἡ Βιθλεὲμ-νενέ, τὴν ἔλασαν, τριψάσαι τὸ σῶμα αὐτῆς διὰ κεράμου πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ μύρου τοῦ βαπτίσματος, καὶ εἶτα τὴν ἐνέδυσαν διὰ βαρυτίμων μεταξωτῶν, ἐχρωμάτισαν τὰς χεῖρας τῆς διὰ κνῆς, καὶ ὀνόμασαν αὐτὴν, ἐκ τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου τῆς, Πιμπέ (Ροδόχρου).

Ἄλλ' ἡ τάλαινα νεῆνις περίλυπος καὶ μεμαραμμένη, δὲν ἤσθάνετο σχεδὸν τὰ περὶ αὐτὴν. Ἀναλογιζομένη τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς τῆς, κατηρᾶτο τὸν ἄθλιον Κεθόρχ, γενόμενον διὰ τῆς ἀρνησιβητικῆς του αἰτίας τῆς ἐντελοῦς καταστροφῆς τῆς.

Δὲν ἔτρωγε, δὲν ἐμεῖδία, δὲν ἐλάλει πλέον, οὐδ' ἐπέτα εὐθυμος, ὡς ἄλλοτε, ἐπάνω καὶ κάτω. Ἡ περικαλλῆς κεφαλὴ τῆς ἄθυμος ἔκλινεν ἐπὶ τοῦ στέρους, καὶ μελαγχολικῆ ἔλησημονεῖτο εἰς τὰς γωνίας τοῦ χαρέμιου.

Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει εὗρον αὐτὴν ἡ Βιθλεὲμ-νενέ, ὅτε αἱ ἄλλαι σύντροφοὶ τῆς εἶχον κατέλθει εἰς τὸν κῆπον, ὅπως παιζῶσι, καὶ τῇ ἀνεκόνισαν ἄρμενιστὶ τὰς ἐνθαρρύνσεις καὶ τὰ σχέδια τοῦ Βελβελέ. Ἡ Πιμπέ ἐζωογονήθη εἰς τὸ ἀκουσμά τῶν λόγων τῆς γράϊας· αἱ μαραινόμεναι παρειαὶ τῆς ἀνέλασαν ὅλην τὴν τρογγύλην αὐτῶν θαλερότητα, καὶ τὰ ἄχρις ὥρας θλιβερῶς συνεσπασμένα χεῖλη τῆς ἐμεῖδίασαν· εἰδίστασε μικρὸν ἔτι, ἀλλ' ἀπεφάσισε, καὶ ἀψείσα κατὰ μέρος τὴν ἐπάρατον αἰδῶ, ἧτις τὴν εἶγε φέρεῖ εἰς αὐτὴν τὴν θείαν, καὶ τίς εἶδε ποῦ ἀκόμη ἦδύνατο νὰ τὴν ὀδηγήσῃ:

«— Νενέ, ἐφώνησε ζωηρῶς, ἀλήθεια εἶδες τὸν Γιορδικ τσορμαπατῆ;»

«— Ναι, καὶ με εἶπε νὰ μὴ πικραίνεσαι διόλου, ἀλλὰ νὰ θεωρῆς τὸν ἑαυτὸν σου ἀπὸ τώρα λυτρωμένον. Νὰ χαίρῃσαι καὶ νὰ διασκεδάζῃς, διότι ζεῦρεῖς, ὁ Βελβερέ, ὅτι εἶπεῖ τὸ κάμνει.»

Ἡ Οὐσκούη ἐξετέλεσε κατὰ γράμμα τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ γενναίου προστάτου τῆς, οὐ ἐγνώριζε τὴν ἰκανότητα, καὶ εἶχεν ἐμπιστοσύνην ἐπὶ τὴν ἀρρωσίαν του. Ὅθεν καταλιποῦσα τὸ πένθος τῆς, ἔδραμεν εἰς τὸν κῆπον, ἐκυνήγησε τὰς θυγατέρας τοῦ Μπόϊβάδα, ἐκυνήγησε παρ' αὐτῶν, αἰωρήθη εἰς ὅλας τὰς αἰώρας, ἀνερχήθη εἰς τὰ ὑψηλότερα δένδρα, καὶ ὅλη ἐρυθρὰ ἐκ τῆς ζωηρότητος καὶ τῆς ἐνδομύχου χαρᾶς τῆς, ἀνέπτυξε τὴν γοητευτικὴν φαῖδρότητα, ὥστε ἀνήρπασε τὰς φρένας τῶν ἐκστατικῶν ἐκ θαυμασμοῦ καὶ εὐχαριστήσεως καθυπῶν, ἀνακηρυξάσων δημομαδῶν, ὅτι ἡ Πιμπέ ἦτο πράγματι σπάνιον εὖρημα διὰ τὴν σεπτὴν καλλαισθησίαν τοῦ Ἐφένδη.

Ζ'.

Τὸ ἐσπέρας τῆς ἐπομένης ἡμέρας, ὁ ντελῆ Γιορδάν, περὶ λύχνων ἀφᾶς, κατώθωσε νὰ εἰσδύσῃ ἀπαρτηρήτος ἐντὸς ἀποθήκης τινὸς τοῦ ἀνδρῶνίτου, ἔνθα ἦν τοποθετημένον τὸ

ντενερ-ντολάπ, μέγα κυλινδροειδὲς ἐρμάριον, ἐφηρμοσμένον εἰς τὸ διάκενον θύρας κοινωνούσης πρὸς τὸ χαρέμιον, καὶ δυνάμενον νὰ στρέφεται περὶ ἑαυτὸ, χρήσιμον δὲ εἰς πᾶσαν τουρκικὴν οἰκίαν, ὅπως θέτωσιν ἐν αὐτῷ οἱ ὑπῆρται ἐκ τοῦ ἀνδρῶνίτου τὰ τρόφιμα, καὶ στρέφοντες τὴν θύραν του πρὸς τὸ μέρος τοῦ γυναικωνίτου, νὰ προμηθεύωσι τὰναγκαῖα εἰς τὸ χαρέμιον, χωρὶς νὰ παρίσταται χρεῖα νὰ εἰσέρχωνται ἐν αὐτῷ ἄνδρες.

Τὸ ἐρμάριον τοῦτο διεχωρίζετο ἔσωθεν εἰς διάφορα μέρη διὰ σανίδων, ὅς ὁ Βελβελές ἀπέσπασεν, εὐρύνων τὸν χώρον ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ ἡ Οὐσκούη, καὶ δι' αὐτοῦ ἐξέλθῃ εἰς τὸν ἀνδρῶνίτην. Καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην καταγινομένης, ἤκουσεν εἰς τὴν ὁδὸν μέγαν ποδοβολητὸν ἵππων.

Μὴ ἦτο ὁ Κελ-Χαλλίλ, ἐλθὼν πρὸ τῆς ὀρισθείσης ὥρας, πῶς θὰ διέφευγε τώρα ἡ Οὐσκούη, ἦν ἔλασον κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ὡς τῷ εἶπεν ἡ γράϊα μάγειρος; Καὶ ἦτο πράγματι ἐκεῖνος· ὁ Γιορδικ ἐθεβαίωθη ἐκ τοῦ ἐν τῷ γυναικῶνι διεγερθέντος μεγάλου θορύβου. Τί νὰ κάμῃ; ἀπέσπασεν ἔκφρων τὴν θύραν τοῦ ἐρμαρίου, καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἴδιος ἐν αὐτῷ τῇ βοήθειᾳ δὲ ράβδου περιστραφεῖς, ἐῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον τοῦ γυναικωνίτου, ὅπου εὗρε τὴν Βιθλεὲμ-νενέ ὅλην τεταραγμένην.

«— Τί νὰ κάμωμεν τώρα, εἶπε σύρυστα αὐτὸν λάθρα διὰ τῆς αὐλῆς πρὸς τὸν κῆπον τοῦ χαρέμιου. Ἡ κόρη εἶνε εἰς τὸ λουτρό καὶ οἱ κακούργοι πλάκωσαν πρὶν τῆς ὥρας». Ὁ Βελβελές ἔντρομος καὶ ἀπεγνωμένος, εἶγα ἀκρῶς ἐλεος τὸν θοῦρον τῶν ἐπιδρόμων, οὗς αὐτὸς ὁ ἴδιος ὠδήγησε, παρασκευάσας ἀπερισκέπτως τρεῖς φρικωδεστέραν καταστροφὴν εἰς τὴν ἀθλίαν κόρην. Ἄλλ' ἐνῶ ταῦτα διελογίζετο, αἴρνης παρὰ-θρόν τι τοῦ χαρέμιου ἠνοιχθὴ πρὸς τὸν κῆπον, καὶ εἰς τὴν λάμπιν τοῦ ἐσωτερικοῦ φωτός, ἀμφοτέρω ἀνεγνώρισαν τὴν Οὐσκούην ἡμιενδεδυμένην, κύπτουσαν πρὸς τὰ ἔξω, καὶ ἔσπευσαν πρὸς αὐτὴν.

«— Οὐσκούη ντυνοῦ! . . . πρόφερε σιγὰ, τρέμων ὁ Βελβελές, πρώτην φορὰν πρὸς αὐτὴν ἀποτεινόμενος.

— Τί νὰ κάμω, ἔρχονται! . . . ἀπήνητησε περιδεῆς ἡ νεῆνις. Ὅτὰ πῶς κάτω! . . .

— Ναι, ναι, πῶς καὶ σὲ πιάνομεν ἡμεῖς, ἔκραζεν ἡ γράϊα ἐκτεινούσα τοὺς βραχίονας.

— Ὅχι! ἐμπορεῖ νὰ πάθῃ, εἶνε πολὺ ὑψηλὰ, ἀντέκοψεν ὁ ντελῆ Γιορδάν, δὲν εὐρίσκειται καμμιά σκάλα ἐδῶ πουθενά; — Ποῦ θὰ τὴν εὗρης αὐτὴν τὴν ὥραν παιδί μου . . .

— Ἐρχονται! χτυποῦν, θεέ μου! . . . ἐφώνει ἀέλπις ἡ νεῆ, κρεμαμένη μέχρι τῆς ὀσφύος ἐκτὸς τοῦ παραθύρου. Ὁ Βελβελές ἔστρεψε περὶ ἀγωνιώδως βλέμμα.

Πρὸ ἐτέρου παραθύρου τοῦ αὐτοῦ θαλάμου, σαθρὰ δοκὸς ὑπεστήριζε τὸ προσέξον δῶμα· περιεπτύχθη αὐτὴν, καὶ ὡς ἀλλοτερῶς ἐκινήθη, ἀνερχήθη ἐν ἀκαεῖ μέχρι τοῦ παραθύρου, μετὰ τὴν ἐπιτηδειότητα τὴν διακρίνουσαν τοὺς ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας γυμναζομένους εἰς τὴν ἀνάβασιν τῶν δένδρων, εἰς τὴν δοκὸς, σαλευομένη καὶ τρίζουσα, ἐκινδύνευε ν' ἀσπασθῆ ὑπὸ τὸν βίαιον κλονισμόν.

Ἡ αἰχμάλωτος ἔδραμε πρὸς τὸ παράθυρον ἐκεῖνο, καὶ ταχὺ ἀνοίξασα ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς φλιάς του. Οἱ δύο νεοὶ εὐρέθησαν πλησιέστατα ἀλλήλων,

Ὁ ντελῆ Γιορδάν, κρατηθεὶς στερεῶς διὰ τῶν σκελῶν καὶ τοῦ ἐνὸς βραχίονος ἐπὶ τῆς δοκοῦ, ἔπεισε τὸν ἄφερον πρὸς τὴν νεῆνιαν, ἧτις, ὡς εἶπομεν, ἀποφασίσασα ν' ἀφήσῃ κατὰ μέρος τὴν αἰδῶ, ἔτεινεν ὡσαύτως τοὺς βραχίονας περιβαλὼσα τὸν τράχηλόν του. Καὶ πρὸς στιγμήν, οἱ ἐρασταὶ μίαν εὐρέθησαν ἐναέριοι ἐπὶ τοῦ στύλου, εἰς θέσιν γραφικωτάτην, ἐν ἣ θὰ ἐληφμόνου ἴσως τὸν κίνδυνον, ἐὰν τοῦτ' αὐτὸ φοβηθεῖσα βεβαίως καὶ ἡ Βιθλεὲμ-νενέ, δὲν ἐφώνει κάτωθεν: — Γρήγορα διότι ἔρχονται!

Ὁ Βελβελές ἤρξατο κατερχόμενος, ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην βαρύτερος ὢν, ἐξετόπιζεν εἰς ἕκαστον πρὸς τὰ κάτω σκίρτημα τὴν αὐτοσχέδιον κλίμακα, ἀσπασασθεῖσαν τέλος, ἀλλ' ὅτε πλέον εἶχε παρῆλθει ὁ κίνδυνος.

Καταθέσαντες λοιπὸν τὴν δοκὸν ἀθροῦτως, ἐτάραψαν πρὸς τὴν αὐλὴν τοῦ χαρέμιου ἀλλ' ἦτο πλήρης φρουρῶν τοῦ Κελ-Χαλλίλ, καὶ ὁ ἐντὸς τῶν δωματίων θορύβος ἐξηκολούθει ἐπιτεινόμενος ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον.

Ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς τὸν κήπον. Τὴν στιγμήν ἐκείνην εἶχε προσέλθει στρατός πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ χαρμεῖου, καὶ τινες τῶν ληστῶν διεσκορπίσθησαν ἐντὸς τοῦ κήπου.

Ὁ Βελβελεὺς καὶ ἡ Οὐσκουή, περιτρομαί, κατέρουον τότε ἐπὶ ὕψηλῳ δένδρῳ, ἐκτείνοντες τοὺς κλώσας τοῦ ἐπὶ γειτονικῆς στέγλης, ἐπὶ τῆς ὁποίας οἱ δύο δραπέται μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας κατώρθωσαν νὰ μεταβῶσι. Καὶ ἐλευθερωθέντες τέλος, ἠκολούθησαν τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου εὐρίσκοντο καὶ αἱ οἰκίαι των, ταξειδεύοντες ἀπὸ στέγης εἰς στέγην.

Ἡ νύξ ἦτο ζοφερά, καὶ τὸ κανάκιον τοῦ Μπόιθαδα ἔκειτο εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς πόλεως. Οἱ δύο φυγάδες περιεπλάνηθησαν μέχρι πρωίας, ἡγουμένου τοῦ Βελβερέ καὶ κανονίζοντες τὰ τῆς ὁδοῦ.

Ἦδη οἱ ἀλέκτορες ἀνήγγελλον τὴν προσέγγισιν τῆς ἡμέρας, ὅτε ἡ Οὐσκουή, παρὰ τὸ πυκνὸν εἶναι σκότος, ἀνεγνώρισε τὸ δῶμα τῆς πατρικῆς οἰκίας, εἰς ἃ μεταβάντες ἀνέμειναν τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, σχεδιάζοντες τὸν αἰρνίδιον τρόπον δι' αὐτὰ παρουσιάζοντο εἰς τοὺς ἀπηλπισμένους γονεῖς τῆς.

Μετὰ πολλὰς συζητήσεις, συμφωνήσαντες τέλος, κατήλθον εἰς τὸν κοιτῶνα τῶν δύο γερόντων.

Ὁ Τορὸς ἀγπᾶρ καὶ ἡ Πράπ ἀμπλᾶ, ἡγρούνησαν ὄλην τὴν νύκτα, πικρῶς θρηγνύοντες. Εἶλον μᾶθαι τὰ τρομερὰ συμβάντα τὴν ἐπιδρομὴν δηλ. τοῦ Κέλ-Χαλίλ, τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀπαγωγὴν τῆς θυγατρὸς των, καὶ τὸν ἀλύπητον ὄλεθρον τοῦ Μπόιθαδα, ἐκ τοῦ ὁποίου μόλις τὸν διέσωσεν ὁ στρατός. Ἀνελογίζοντο τὴν παντελῆ καταστροφὴν τοῦ μονογενοῦς τέκνου των, δι' ὅπερ τόσας ἔτρεφον γλυκείας ἐλπίδας, καὶ ὠχροί, ἐξητηγμένοι, εἰσίων, ἀπέναντι ἀλλήλων καθήμενοι, μετὰ κτήνηρα τὰ χεῖλη καὶ ὀκαρούβρεκτα τὰ πρόσωπα.

Αἶφνης ἡ θύρα ἠνοιχθη, καὶ παρουσιάσθη ἡ Οὐσκουή μετὰ τοῦ Γιορδὶκ τσορμπατζῆ. Οἱ δυστυχεῖς γέροντες, παρὰ μικρὸν ἐξέπνεον ἐκ τῆς μεγάλης χιρᾶς καὶ μαθόντες τὰ συμβάντα συνεχώρησαν καὶ ἠύλγησαν ἐξ ὅλης ψυχῆς τὴν τρέλαν τοῦ νετελῆ-Γιορδάν, ὅστις ἀρῆσας πρὸς τὸ παρὸν τὴν Οὐσκουήν νὰ κρυβῆ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς, μετέβη ὅπως ἐξοκαλὸν τὰ μετὰ ταῦτα, διότι αὕτη, καιτοὶ διασωθεῖσα, δὲν ἔχοι ἐπι ἐκτὸς κινδύνου, μὴ δυναμένη νὰ μένη διὰ παντὸς κεκρυμμένη.

Μεταβάς ὅθεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Μπόιθαδα, ἐζήτησε πρὸ αὐτοῦ τινὰς στρατιώτας ὅπως συλλάβῃ μετ' αὐτῶν τὸν Κέλ-Χαλίλ, καὶ ἐλευθέρωσῃ τὴν δῆθεν ὑπ' αὐτοῦ ἀπαχθεῖσαν ἀγαπητὴν τοῦ Οὐσκουήν. Ὁ Δεβρὺς-βέης, θαυμάσιος τὴν γενναϊότητα καὶ τὴν ἐρωτικὴν ἀφώσιωσιν τοῦ χριστιανοῦ, οὐ μόνον τῷ παρεχώρησεν ὅ,τι ἐζήτηε, ἀλλ' ἐκ περισσοῦ καὶ χρήματα τῷ προσέφερε, πνέων μένεα κατὰ τοῦ γενιτάροῦ.

Ὁ Βελβελεὺς, ἀπελθὼν εὗρε τὸν Κέλ-Χαλίλ παρὰ τινι χωρίῳ, εἰς ἡμέρας ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Σεβαστείας, καθήμενον ὑπὸ σκίαν δένδρου μετὰ τῶν συντρόφων του, καὶ διασκεδάζοντα παράδοξον διασκεδάσιν. Ἐπὶ κομποῦ ἐτέρου δένδρου εἶχε δεδεμένον χωρικὸν τινα χριστιανὸν, καὶ ὑπ' αὐτὸν καὶ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ ἦναπτε μετρίαν πυρὰν μέλλουσαν βραδέως καὶ κατὰ μικρὸν νὰ καύσῃ τὸν ἀτυχῆ μετὰ τοῦ δένδρου.

Ὁ νετελῆ Γιορδάν, ἐφριξεν ἐπὶ τῇ ὀμότητι τοῦ τέρατος καὶ εἶχε μὲν ἀκ' οὗτοι πολλὰ φρικώδη περὶ ληστῶν, ἀλλ' ἡ πραγματικότης διάφορον προξενεῖ ἐντύπωσιν. Ἐκρύψε τοὺς στρατιώτας τοῦ ἐντὸς τοῦ δάσους, καὶ μόνος προεχώρησε πρὸς τὸν Χαλίλ, ὑποδεχθέντα αὐτὸν προθύμως, καὶ ὄλον καταγοητευμένον ἐκ τῆς νυκτερινῆς ἐκδρομῆς καθ' ἣν, ἐὰν οὐδὲν ἄλλο κα ὠρῶσας, ἀρῆκε τοὐλάχιστον ἡμιθανῆ τὸν ἐχθρὸν του. Ὁ Βελβελεὺς ἐξέφρασε τότε τὸν διακαῆ πόθον τοῦ νὰ καταταγῆ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν συμμορίαν του, δηλῶν, ὅτι ἀνεκαθεν ἠθάνετο κλίσιν πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο.

Ὁ Κέλ-Χαλίλ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἀπεδέχθη τὴν πρότασιν καὶ ὅτε ὁ χριστιανὸς νεοσύλλεκτός του τῷ ἀνήγγειλεν ὅτι ὑπὸ τὸ πλησίον βουνὸν θὰ διήσχοιτο ἐντὸς ὀλίγου στρατός ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ ἰδίου Δεβρὺς-βέη πρὸς σὺλ' ἡψίν του ἐρχόμενος, καὶ συνεβούλευσεν αὐτὸν νὰ στείλῃ τοὺς σωματοφύλακούς του, ὅπως παραφυλάξαντες πυροβολήσωσιν αὐτοὺς ἀνυπόπτως ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ βουνοῦ, ὁ γενίταρος ἐπέισθη καὶ ἔπειθε παραχρῆμα τοὺς ὑπ' αὐτὸν, παραγγέλλον νὰ τὸν εἰδοποιήσωσιν ἅμα ὡς ἐνεφανίζετο ὁ ἐχθρὸς, ὅπως μεταβῆ καὶ ὁ ἴδιος.

Ἄμα ἔμειναν μόνοι, ὁ Βελβελεὺς ἐποίησε νεῦμα εἰς τοὺς

ἐν τῷ δάσει κεκρυμμένους στρατιώτας του, οἵτινες ἐπιπεσόντες τότε κατὰ τοῦ ἀνυπόπτου ληστοῦ, τὸν ἐδέσμευσαν, καὶ ἀπολύσαντες τὸν βασανιζόμενον χωρικόν, ἐπέστρεψαν εἰς Σεβαστείαν καὶ ἐκεῖ, παρέδωσαν τὸν συλληφθέντα κακούρηον εἰς τὸν ἑξαλλον ἐκ χιρᾶς Δεβρὺς-βέην, ἀναγγεῖλαντες συγγρόως, ὅτι ἡ κόρη ἐλευθερωθεῖσα μετηγένη εἶ: τὸν οἶκον τοῦ ἐλευθερωτοῦ τῆς. Καὶ ἐπεθεβκίωσαν τοῦτο οἱ στρατιῶται, φιλοδωρηθέντες προηγουμένως ὑπὸ τοῦ /ριστιανοῦ, διὰ τῶν χρημάτων ἅπερ τῷ εἶχε δώσει ὁ Μπόιθαδας.

Καὶ ἔπειτα;

Εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸ εἴπωμεν;

Τὴν ἐπομένην Κυριακὴν, ὁ ἀξιώσιμος Γιορδὶκ-τσορμπατζῆς, ἐτέλει τοὺς γάμους μου μετὰ τῆς νεοφάτιστου Παρθένας (1), πρὸς γενικὴν πάντων εὐχαρίστησιν. Διότι, ἡ ἑνωσις αὕτη, μακρὰν τοῦ νὰ δυσαρεστήσῃ πλέον τοὺς τῶρκους, ἱκανοποιηθέντας, ἦτο, διὰ μὲν τοὺς ὀμιθνεῖς τοῦ θριαμβοῦ τῆς Ἐκκλησίας των, προσποκτώσης μίαν ἐτι φυγῆν, διὰ δὲ τοὺς ἄρμενίους ἀνέλπιστον εὐτύχημα, ἐν ᾧ ἀπελιπτικῶ σημείῳ εἶχαν περιέλθει τὰ πράγματα.

Λέγεται, ὅτι ἐδῶ ἔλαθον πέρας τὰ κατορθώματα τοῦ νετελῆ Γιορδάν, ἀπαρασίαντοι νὰ διαμείνῃ πλέον μονίμως Γιορδὶκ-τσορμπατζῆς καὶ οὕτως, ἡ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον βασανισθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ κοινωνία τῆς Σεβαστείας, ἐπανήλθον εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς κανονικὴν ἡλιθότητα.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Ν. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ

Ἡ ἸΤΑΛΙΚΑ

Ἡ Ἰταλία, λέγει ὁ κ. Φήλιξ Ναρζοῦ ἐν τῷ προσφάτως ἐκδοθέντι ἀξιολόγῳ συγγράμματί του, τῷ ἐπιγραφομένῳ: Ἡ Ἰταλία τῶν Ἰταλῶν, εἶνε ἡ χώρα ἡ πλέον πάσης ἄλλης ἐπισκεπτομένη ὑπὸ τῶν ξένων, καὶ ἐν τούτοις, ἡ ὀλιγώτερον ὄλων τῶν ἄλλων γνωστὴ. Πράγματι δὲ, τὰ παντοειδῆ ἄτομα, τὰ ὑπὸ διαφόρους προσφάσεις περιερχόμενα αὐτήν, προσκολλῶνται εὐσυνειδήτως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ περιηγητικοῦ ἔργου των. Μὲ τοὺς ὀδηγοὺς ἀνά χεῖρας, πηγαίνουσι πανταχοῦ, βλέπουσι τὰ πάντα, ἐπισκίπτονται τὰ μουσεῖα, τὰ ἀνάκτορα, τοὺς περιπάτους καὶ ἀφοῦ ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς μῆνας ἐπίδοθῶσιν εἰς τὴν ἀσκησιν ταύτην, ἀπέρχονται εἰς τὰ ἴδια, πεπεισμένοι ὅτι γινώσκουσι τὴν Ἰταλίαν εἰς τὰ δάκτυλα. Λοιπὸν! Ὁ κ. Ναρζοῦ τοῖς λέγει: Δὲν ἤξευρετε τίποτε περὶ Ἰταλίας; οὔτε τοὺς ἀνθρώπους τῆς, οὔτε τὰ πράγματά τῆς. Μόνον τὰ ἐξωτερικῶς κοσμηματα εἶδατε, μόνον τὰ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ, ἀλλὰ τὴν ἐσωτερικὴν Ἰταλίαν, μὲ τὰς ἀσχημίνας καὶ τὰς κалλονίας τῆς, μὲ τὰ ἦθη τῶν κατοίκων τῆς, δὲν τὴν εἶδατε διάλου. Αὕτη ἡ ἐσωτερικὴ Ἰταλία, μόνον διὰ μακροχρονίῳ ἐν αὐτῇ διαμονῆς καὶ ἐκτάκτου παρατηρητικότητος δύναται νὰ γνωσθῆ. Τὴν Ἰταλίαν λοιπὸν ταύτην, τὴν ἐσωτερικὴν, τὴν πραγματικὴν, τὴν ἀληθῆ, ὁ κ. Ναρζοῦ προσεπάθηκε νὰ τὴν γνωρίσῃ εἰς πάντας, εἰς τε τοὺς μηδέποτε πατήσαντας τὸ ἰταλικὸν ἔδαφος, καὶ τοὺς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ περιελθόντας αὐτήν.

Ἐν πρώτοις, ὅσον ἀφορᾷ τὸ κλίμα τῆς χώρας, τὸ τόσον ἐγκωμιαζόμενον, πρέπει νὰ ποιήσωμεν πλεί-

(1) Ὄνομα συνειθιζόμενον ἐν Πόντῳ, καὶ ἔχον τὴν αὐτὴν σημασίαν μετὰ τοῦ ἄρμενικῶ Οὐσκουή.